

Лекція #165:

1954 - 1965: Доба Хрущова і відлига

- Після смерти Сталіна, Центральний Комітет Комуністичної Партії Советського Союзу (ЦКСС – Central Committee of the Communist Party of the USSR) вибирає трійцю (triumvirate) щоб провадили ССРСР. Маленков, Молотов, Берія. Починається політична битва за провід СРСР між Маленковим і Хрущовом.
- Хрущов швидко збирає досить підтримки (political support), і в лютому 1955 стає Генеральним Секретаром ЦК Ком. Партії СС.
- На XX З'їзді Ком. Партії ССРСР в 1956, Хрущов суворо виступає проти надуживань влади, та відкидає Сталіна «Культ особи». Він також закидає що Сталіна методи мали негативні наслідки для ССРСР в 30-тих і 40-вих роках.

Никіта Хрущов

- Росіянин з України.
- Від 1938-1949 був Ген. Секретар Ц.К. Укр. РСР, де збудував сильну систему політичних зв'язків, організації та знайомств (political relationships)
- Ті котрі йому помагали, пізніше в 50-тих роках одержали високі пости в Ком. Партії та в Республіках. Наприклад, в 1954 усунено Першого Секретаря Ком. Партії Укр.РСР (КПУ), Леоніда Мельникова, а назначено Олексія Кириленка, першого українця на цій посаді. Рівнож, до ЦК КПСС призначено українців, а в Республіках, українців винагороджено (rewarded) високими постами.
- Українська РСР стає другою між рівними (the second most important in a country of equals), і теорія «меншого брата» стає новою формою російського шовенізму та русифікації.
- Чому? Як це виглядало?
- Святкування 300 ліття Переяславського Договору в 1954 р. – пропагована як повернення українського народу до Росії, а Хмельницького перетворено на популярного соціалістичного героя. (навіть написано оперу)
- «Тарас Бульба» стає російсько-українським героєм який боровся проти поляків-капіталістів.
- Ідея була щоб створити «Радянського» чоловіка, без приналежності до нації, а з почуттям приналежності до ССРСР – де російська мова та культура були переважаючі
- В 1954 р. РФСФР та ЦК СС в дарунку віддало півострів Крим Укр.РСР. Це зроблено з деяких причин :

Лекція #165:***1954 - 1965: Доба Хрущова і відлига***

- щоб запобігти протестам проти Укр.РСР підчас святкування 300 ліття «Великого Воз'єднання України з Росією» тобто Переяславського Договору
 - тому що РСФСР не мало досить грошей щоб утримувати високі кошти води, нафти, бензини та прохарчування півострова, а ці кошти перекинено на Укр.РСР.
 - У виміну, Укр.РСР віддала РСФСР частини Слобожанщини.
 - Дарунок зроблений і удобрений Зіздом КПСС.
- Які проблеми це творить на майбутнє?
 - У міжнародних відносинах:
 - старався облекшити або закінчити холодну війну
 - проте, його поведінка в придушенні повстання в Мадярщині в 1956 р. і підтримку Кастро в Кубі не приводять йому прихильності від заходу
 - рівнож, таємна спроба вставити ядерну зброю на Кубі в 1962 р. не допомогли відносинам із заходом
 - Був в Нью Йорку на зборах ООН
 - їздив на офіційну туру США

Зміни в СРСР і Укр.РСР

- Від 1954/55 до 1964 років СССР і в тому Україна відчують політичне, економічне та культурне облекшення від надмірно-суворого режиму яким користувався Сталін.
- Економічні зміни:
 - дозволено особисті «присадибні господарства» (personal garden plots), де селяни могли вирощувати свою городину і продавати її на ринку
 - СССР поділено на 105 економічних округ (regions) які мали право на самоврядну (independent) господарчу діяльність (**поясни**)
 - 14 економічних округ були в Укр.РСР, під проводом Уряду в Києві.
 - Виробництво товарів (product manufacturing) швидко зростає, в Укр.РСР особливо легка та тяжка промисловість в Харкові, Києві, Миколаєві, Дніпропетровську, і агро-культура.
 - Дозвіл перепроваджуватися у міста із села
 - Спроби змінити сільське господарство на більш ефективне та родюче – впровадження кукурудзи та інших зерен, пересунення течії рік, нові методи фермерства
- Соціалльні та політичні зміни:
 - Мільйони українських в'язнів виправдано (pardoned) і звільнено із лагерів Гулагу, і дозволено їм повернутися додому
 - В 1963 р. звільнено із таборів мит. Йосифа Сліпого, який переїхав до Риму, і там провадив Укр.Греко Католицькою Церквою.

Лекція #165:***1954 - 1965: Доба Хрущова і відлига***

- Реабілітовано (rehabilitated) українських політиків, письменників, істориків, поетів, режисерів, яких арештовано, заслано на Сибір або замордовано, і котрих радянські власті змазали (erased) із усіх книжок та документів. Наприклад: Хвильовий, Довженко, Скрипник, Драгоманов, Йогансен, та багато інших.
- Появляються нові газети та журнали
- Виходять нові словники української мови
- Письменники знову пишуть про Україну (нап. Сюзюра, Костенко, Симоненко та інші)
- Режисери творять нові українські фільми – особливо Параджанова «Тіні Забутих Предків», який виграв багато міжнародних нагород та позитивної критики
- Проте, закон шкільництва міняється в 1958, і батькам дозволяється вибирати якою мовою будуть учитися їхні діти. До 1958 р. усі діти мусіли вивчати українську і російську мови, опісля учень міг закінчити науку в Укр.РСР не знаючи української мови. Які наслідки цього? Особливо коли українців далі переселяють на праці в далеких місцях СРСР, а но їхнє місце привозять не-українців?